នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

ភាគីដាក់ឯកសារ: មេធាវីការពារក្តីអ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 01-Dec-2011, 14:17
CMS/CFO: Phok Chanthan

<u>ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ</u>

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ អង្គជំនុំជម្រះ : **សាធារណៈ/Public**

ឋានៈនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះ

អាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

ចម្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីលោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ ទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ
របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១

<u>មេធាវីជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ:</u>

ផាត់ ពៅស៊ាង

Diana ELLIS, QC

<u>សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង</u>
<u>រដ្ឋប្បវេណី:</u>

ពេជ អង្គ

<u>ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល:</u>

ចៅក្រម គង់ ស្រ៊ីម ជាប្រធាន

ចៅក្រម Motoo Noguchi

ចៅក្រម Agniezska KLONOWIECKAMILART

ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE

Elisabeth SIMONNEAU FORT	ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ ចៅក្រម ស៊ិន រិទ្ធិ ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា ចៅក្រម យ៉ា ណារិន Florence MUMBA
	<u>សហព្រះរាជអាជ្ញា:</u> ជា លាង Andrew CAYLEY

I សេចក្តីផ្តើម

1. នៅថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចលើសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមសវនាការ (“សេចក្តីសម្រេច”)[1]។ តាមរយៈសេចក្តីសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អៀង ធីរិទ្ធ (ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ) ត្រូវបានសម្រេចថាមិនមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការនោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបង្គាប់ឱ្យបំបែកបទចោទប្រឆាំងលើជនជាប់ចោទ ចេញពីដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដោយអនុលោមទៅតាមវិធាន៨៩ *ស្ទួន*ពីរ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងបានប្រកាសឱ្យផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងលើរូបគាត់។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនជាប់ចោទ ដោយបង្គាប់ឱ្យជនជាប់ចោទត្រូវជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះ មុននឹងប្តូរអាសយដ្ឋានទៅកន្លែងផ្សេង[2]។ សហព្រះរាជអាជ្ញា (“ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ”) បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ (“បណ្តឹងសាទុក្ខ”)[3] អនុលោមតាមវិធាន ៨២(៦), ១០៤, ១០៥, ១០៦(២) និង១០៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងបានដាក់សំណើមួយជាមួយគ្នានោះដែរ សុំឱ្យផ្អាកការដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ[4]។

2. នៅថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានផ្អាកការដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ រហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ។ បន្ទាប់មកអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានចេញសេចក្តីណែនាំទាក់ទងនឹងការដាក់ឯកសារនានាបន្ថែម[5]។ នៅថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានដាក់សារណាបន្ថែមលើបណ្តឹងសាទុក្ខទាក់ទងនឹងការដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ[6]។

---

[1] អ.ជ.ស.ដ, សេចក្តីសម្រេចលើសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមសវនាការ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E138 (សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង)។

[2] *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* ទំព័រ២៩-៣០។

[3] ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ចុះថ្ងៃទី ១៨ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E138/1/1។

[4] ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំផ្អាកការដោះលែងជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E138/1/2។

[5] អ.ជ.ត.ក, សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់សារណាបន្ថែម និងសេចក្តីណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E138/1/3។

[6] ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា, សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាលើបណ្តឹងសាទុក្ខពាក់ព័ន្ធនឹងការដោះលែងជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E138/1/4។

3. ដោយផ្អែកលើមូលហេតុដែលបានលើកឡើងខាងក្រោម មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើសុំថា៖

i) បណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបាន អនុលោមតាមវិធាន១០៤(៤)(ក) ដោយសារតែសេចក្តីសម្រេចមិនបានបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនោះទេ។

ii) មិនត្រូវចាត់ទុកសេចក្តីសម្រេចជាមោឃៈទេ ដោយសារតែអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនបានភ័ន្តច្រឡំអង្គច្បាប់ ដែលធ្វើឱ្យអសុពលភាពសេចក្តីសម្រេចនោះទេ ឬ ភ័ន្តច្រឡំអង្គហេតុ ដែលធ្វើឱ្យមានភាពមិនយុត្តិធម៌នោះទេ ឬកំហុសក្នុងការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដែលនាំឱ្យខូចប្រយោជន៍ដល់ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ (វិធាន ១០៥(២)) នោះទេ។

iii) បន្ថែមពីលើនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនបានភ័ន្តច្រឡំអង្គច្បាប់ ឬកំហុសដែលអាចមើលឃើញជាក់ស្តែង ក្នុងការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ថាតើខ្លួនត្រូវសម្រេចយ៉ាងណាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការបន្តនីតិវិធីទៅមុខទៀត នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនអាចរកសំឡេងភាគច្រើន ដើម្បីសម្រេចអំពីលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនៅពេលដែលគាត់ត្រូវបានដោះលែង។

iv) ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល គួរតម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងបង្គាប់ឱ្យដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។

v) បន្ថែមពីលើនេះ តុលាការកំពូលគួរបង្គាប់ថា ការផ្អាកដំណើរការនីតិវិធី នឹងនាំឱ្យបញ្ឈប់ឬបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ។

II សាវតារទាក់ទងនឹងសំអាងហេតុនៃការមិនមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការ

2.1 របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ

4. ដើម្បីវាយតម្លៃលើសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចាត់តាំងសាស្ត្រាចារ្យ Campbell ដែលជាវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញខាងព្យាបាលថែទាំងជំងឺមនុស្សចាស់ ដើម្បីផ្តល់របាយការណ៍[7]។ ក្រោយពីបានទទួលរបាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ (របាយការណ៍)[8] និងដោយមានសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា[9] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបាន

---

[7] អ.ជ.ស.ដ, ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E62/3។

[8] របាយការណ៍ដែលបានរៀបចំឡើងដើម្បីជាការឆ្លើយតបទៅនឹងដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង E62/3, Geriatric Expert Report អ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E62/3/6 (“របាយការណ៍របស់សាស្ត្រាចារ្យ Campbell”)។

[9] ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា, ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងរបាយការណ៍អ្នកជំនាញផ្នែកមនុស្សចាស់អ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ ជនជាប់ចោទ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E62/3/6/2។

ចាត់តាំង "អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិត" បន្ថែមបួនរូប ដើម្បីផ្តល់របាយការណ៍រួម ដើម្បីបំពេញបន្ថែមទៅនឹងរបាយការណ៍របស់សាស្ត្រាចារ្យ Campbell[10]។ សាស្ត្រាចារ្យ Campbell បានផ្តល់សេចក្តីបន្ថែមទៅនឹងរបាយការណ៍កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១[11] និងអ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិតបានដាក់របាយការណ៍រួមរបស់ពួកគាត់ នៅថ្ងៃទី០៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១[12]។ ជាសង្ខេប សាស្ត្រាចារ្យ Campbell បានសន្និដ្ឋាននៅក្នុងរបាយការណ៍របស់គាត់ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ថា ដោយផ្អែកតាមប្រវត្តិជំងឺ ការពិនិត្យកោសល្យវិច័យ ស៊ីធីស្កេនផ្នែកក្បាល និងការធ្វើតេស្តឈាមរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ បានបង្ហាញឲ្យឃើញថា គាត់បានទទួលរងនូវ "ការចុះខ្សោយដំណើរការខួរក្បាលទូទៅ ជាពិសេសនៅក្នុងផ្នែកអង្គចងចាំ ការនិយាយស្តី ការបកស្រាយ ឬការពន្យល់ និងមុខងារខួរក្បាលខាងលើផ្នែកខាងមុខ ដែលស្របជាមួយនឹងការវង្វេងស្មារតី"[13] ដែលជាដំបូងកើតចេញដោយសារតែជំងឺភ្លេចភ្លាំងដោយសារតែវ័យចាស់ជរា[14]។ គាត់បានលើកឡើង "មានជំងឺវង្វេងស្មារតីធ្ងន់ធ្ងរកម្រិតមធ្យម" ដែលប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពក្នុងការយល់អំពីសំណួរទាំងឡាយ ក្នុងការអនុវត្តតាមការណែនាំ ក្នុងការរំឭកឡើងវិញពីហេតុការណ៍នានា ក្នុងការប្រមូលផ្តុំអារម្មណ៍ និងក្នុងការរក្សាការគិតឲ្យស៊ីសង្វាក់គ្នា[15]។

5. សាស្ត្រាចារ្យCampbell បានពិចារណាថា របបថ្នាំរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ អាចជាចំណែកធ្វើឲ្យចុះខ្សោយដំណើរការខួរក្បាលរបស់គាត់ និងបានណែនាំឲ្យកាត់បន្ថយការប្រើឱសថចំនួនបីមុខបន្តិចម្តងៗ ក្នុងចំណោមឱសថដែលមានក្នុងវេជ្ជបញ្ជា ដើម្បីពិនិត្យមើលថាតើស្ថានភាពរបស់គាត់មានលក្ខណៈល្អប្រសើរដែរ ឬយ៉ាងណា[16]។ ការកាត់បន្ថយការប្រើឱសថនេះ ចាប់ផ្តើមដំបូងចំពោះថ្នាំbenzodiazepine ចំនួនពីរមុខ និងបន្ទាប់មកកាត់បន្ថយថ្នាំព្យាបាលរោគ

---

[10] វេជ្ជបណ្ឌិត ហួត លីណា, វេជ្ជបណ្ឌិត កើត ឈុនលី, វេជ្ជបណ្ឌិត Seena Fazel និងវេជ្ជបណ្ឌិត Calvin Fones Soon Leung។ សូមមើល អ.ជ.ស.ដ, ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E111។

[11] របាយការណ៍វាយតម្លៃបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងលោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ អនុលោមតាមដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ E62/3 របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១, ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E62/3/12 ("របាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់សាស្ត្រាចារ្យ Campbell")។

[12] របាយការណ៍អ្នកជំនាញរៀបចំឡើងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ E111 ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E111/8 ("របាយការណ៍អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យា")។

[13] របាយការណ៍សាស្ត្រាចារ្យ Campbell កថាខណ្ឌ២៨។

[14] *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* កថាខណ្ឌ៣២។

[15] *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* កថាខណ្ឌ៣៥។

[16] *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* កថាខណ្ឌ៤២-៤៥។

វិកលចរិត។ ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវបានវាយតម្លៃជាបន្តបន្ទាប់ដោយសាស្ត្រាចារ្យ Campbell ដោយមានជំនួយពីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា។ ពួកគាត់បានសន្និដ្ឋានថា ការចុះខ្សោយដំណើរការខួរក្បាលរបស់គាត់ មិនបានបង្ហាញភាពប្រសើរឡើងនោះទេ ដូច្នេះគាត់នៅតែមិនមានសមត្ថភាពដើម្បីចូលរួមក្នុងការការពារក្តីរបស់គាត់បានឡើយ[17]។ សាស្ត្រាចារ្យ Campbell បានបញ្ជាក់ច្បាស់លើមតិយោបល់ទាំងនេះ នៅពេលគាត់បានផ្តល់ភ័ស្តុតាង នៅសវនាការមុនអង្គសេចក្តីទាក់ទងនឹងសម្បទារបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងការចូលរួមសវនាការចាប់ពីថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា រហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១[18]។

6. នៅថ្ងៃទី០៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ក្រោយពីមានការវាយតម្លៃជារួមលើចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិតបានដាក់របាយការណ៍រួមរបស់គាត់ ដោយបានសន្និដ្ឋានថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ បានទទួលរងនូវការបាត់បង់សមត្ថភាពផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ដោយការចុះខ្សោយកម្រិតមធ្យមនូវការចងចាំ និងការចុះខ្សោយនៃសមត្ថភាពសតិបញ្ញាដទៃទៀត ពីកម្រិតតិចតួចរហូតដល់កម្រិតមធ្យម[19]។ ពួកគាត់បានលើកឡើងថា ស៊ីធីស្កេនផ្នែកក្បាលនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ឆ្នាំ២០០៩ និងឆ្នាំ២០១១ បានបង្ហាញការកើនឡើងនៃភាពរួញខួរក្បាលជាទូទៅ ដែលស្របទៅនឹងការវិភាគរោគវិជ្ជសាស្ត្រលើការបាត់បង់សមត្ថភាពផ្នែកបញ្ញាស្មារតី[20]។ ពួកគាត់បានយល់ស្របជាមួយសាស្ត្រាចារ្យ Campbell ថា ការវិភាគរោគវិជ្ជសាស្ត្រ គឺទំនងជាជំងឺភ្លេចភ្លាំង ដោយសារតែវ័យចាស់ជរា[21] និងយល់ស្របថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ស្ថិតនៅត្រង់ដំណាក់កាលទី ៥ លើតារាងដែលមាន៧ចំណុច (ការចុះថយនៃសតិបញ្ញាកម្រិតមធ្យម)[22]។ អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិត ក៏បានយល់ស្របគ្នាជាឯកច្ឆន្ទថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមិនមានសមត្ថភាពយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពីដំណើរការនីតិវិធីតុលាការ ឬប្រឹក្សាជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួនទេ ហេតុដូច្នេះពួកគាត់យល់ឃើញជាស្ថាពរថា គាត់មិនមានសម្បទា

---

17 របាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់សាស្ត្រាចារ្យ Campbell កថាខណ្ឌ៦ និង៨។

18 សូមមើលប្រតិចារឹកសវនាការស្តីពីកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E1/8.1។ ប្រតិចារឹកសវនាការស្តីពីកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E1/9.1។ ប្រតិចារឹកសវនាការស្តីពីកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E1/10.1។

19 របាយការណ៍អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យា កថាខណ្ឌ២៧។

20 របាយការណ៍អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យា កថាខណ្ឌ៣៥។

21 *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* កថាខណ្ឌ៣៦។

22 *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* កថាខណ្ឌ៣៦។

គ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការទេ[23]។ សំអាងហេតុសំខាន់របស់ពួកគាត់ ត្រូវបានរៀបរាប់យ៉ាងក្បោះក្បាយ នៅកថាខណ្ឌ៤០ ដល់កថាខណ្ឌ៥១ នៃសេចក្តីសម្រេច។

7. អ្នកជំនាញពីររូបក្នុងចំណោមអ្នកជំនាញផ្សេងទៀត វេជ្ជបណ្ឌិត ហួត លីណា និង Seen FAZEL បានផ្តល់ភ័ស្តុតាងជូនដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅសវនាការបន្ថែមលើសម្បទារបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងការចូលរួមសវនាការ កាលពីថ្ងៃទី១៩ និងទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១[24]។ ពួកគាត់បានលើកឡើងជាច្រើនសានូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានក្នុងរបាយការណ៍រួម និងបានគូសបញ្ជាក់លក្ខណៈវិវឌ្ឍនៃជំងឺ ដោយបានផ្តល់មតិយោបល់អំពីរបៀប នៃការបង្ហាញលក្ខណៈទូទៅតាមបែបវិជ្ជសាស្ត្រនៃជំងឺ "ការចុះជាលំដាប់" និងការពិតដែលថា ជំងឺភ្លេចភ្លាំងដោយសារតែវ័យចាស់ជរាគឺមិនមែនជាទម្រង់នៃជំងឺបាត់បង់សមត្ថភាពផ្នែកបញ្ញាស្មារតីដែលអាចព្យាបាលបាន ឬអាចវិលត្រលប់ទៅជាសភាពធម្មតាវិញនោះទេ[25]។

2.2 សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

8. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានពិចារណាលើភ័ស្តុតាង និងបានកត់សម្គាល់ថា អ្នកជំនាញគ្រប់រូបសុទ្ធតែយល់ស្របគ្នាថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមានជំងឺបាត់បង់សមត្ថភាពផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ដែលទំនងជាបណ្តាលមកពីជំងឺភ្លេចភ្លាំង ដោយសារតែវ័យចាស់ជរា និងមានការចុះខ្សោយបញ្ញាស្មារតីគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងការចងចាំរយៈពេលខ្លី និងការចងចាំរយៈពេលវែងរបស់គាត់[26]។ ពួកគាត់ក៏បានកត់សម្គាល់ដែរថា ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ បានទទួលស្គាល់ថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ មានជំងឺចុះខ្សោយការចងចាំគួរឱ្យកត់សម្គាល់[27]។ បន្ថែមពីលើនេះ អង្គជំនុំជម្រះបានបង្ហាញថា អ្នកជំនាញគ្រប់រូបបានពិចារណាអំពីលទ្ធភាពដែលថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខអាចមាន

---

[23] *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* កថាខណ្ឌ៤៣, ៤៥ និង៥១។

[24] សូមមើលប្រតិចារឹកសវនាការស្តីពីការកំណត់ជាក់លាក់នូវសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមសវនាការ ចុះថ្ងៃ ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E1/11.1។ ប្រតិចារឹកសវនាការស្តីពីការកំណត់ជាក់លាក់នូវសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមសវនាការ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារE1/12.1។

[25] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ១២៩ និងទំព័រ១៣០។

[26] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៥២។

[27] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ១៥ យោងទៅលើប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ១០៧។

ចេតនាធ្វើពុតជាមានការចុះខ្សោយសតិបញ្ញាស្មារតី ប៉ុន្តែពួកគាត់មិនគិតថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមិនទំនងជាធ្វើពុតនោះទេ។ ការធ្វើតេស្ត ក៏បានពិចារណាលើកត្តានេះផងដែរ[28]។

9. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានយល់ស្របជាមួយអ្នកជំនាញថា ការបាត់បង់ការចងចាំរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែងរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ច្បាស់ជាធ្វើឱ្យចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចយល់ដឹងអំពីការប្រព្រឹត្តទៅនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអាចឱ្យគាត់ណែនាំមេធាវីការពារក្តីរបស់គាត់ឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងចូលរួមក្នុងការការពារក្តីរបស់គាត់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពបាន ដូចនេះចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ មិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិជាសារវ័ន្តរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌នោះទេ[29]។ អាស្រ័យហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមិនមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការ។ អង្គជំនុំជម្រះ បង្គាប់ឱ្យបំបែកសំណុំរឿងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខចេញពីជនជាប់ចោទផ្សេងទៀត និងផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងលើចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ។ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទថា លែងមានមូលដ្ឋានណាមួយដើម្បីឃុំខ្លួនចុងបណ្តឹងសាទុក្ខទៀតហើយ[30]។

10. ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានខ្វែងមតិយោបល់ចំពោះផលវិបាកដែលកើតចេញពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន។ ចៅក្រមជាតិបីរូប យល់ឃើញថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវឃុំខ្លួនជាចាំបាច់នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ និងបន្តព្យាបាលក្នុងមួយរយៈពេលដែលកំណត់[31] ខណៈដែលចៅក្រមអន្តរជាតិយល់ឃើញថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវតែដោះលែងដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ[32]។ ថ្វីបើមានការខ្វែងយោបល់ខាងក្នុងបែបនេះក្តី ក៏អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានយល់ស្រប<u>ជាឯកច្ឆន្ទ</u>ថា អវត្តមាននៃការព្រមព្រៀង ថាតើអង្គជំនុំជម្រះមាន ឬមិនមានយុត្តាធិការដាក់លក្ខខណ្ឌនៅពេលដោះលែង ក៏ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខគួរតែដោះលែងដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ លើកលែងតែការបង្គាប់ឱ្យជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះ មុននឹងប្តូរអាសយដ្ឋានទៅកន្លែងផ្សេងទៀតតែប៉ុណ្ណោះ[33]។

---

[28] របាយការណ៍អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យា កថាខណ្ឌ៣៥។ ប្រតិចារឹកចុះថ្ងៃទី២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ១៣៨។ ប្រតិចារឹកចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ៥៥។

[29] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៥៩។

[30] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៦១, ៦២ និង៧៧។

[31] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៦៣-៦៧។

[32] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៦៨-៧៧។

[33] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៨១-៨២ និងសំអាងហេតុ។

III បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់

3.1 ភាពអាចទទួលយកបាន និងមូលដ្ឋាននៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ

11. វិធាន ១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងថា សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដូចខាងក្រោមត្រូវបានបើកផ្លូវឱ្យប្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ៖

(ក) សេចក្ដីសម្រេចដែលមានអានុភាពបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

(ខ) សេចក្ដីសម្រេចអំពីការឃុំខ្លួន និងការដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ អនុលោមតាមវិធាន ៨២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

12. លើសពីនេះទៀត អនុលោមតាមវិធាន ១០៤(១) និងវិធាន ១០៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ ជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមលើអង្គសេចក្ដី ឬសេចក្ដីសម្រេចនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន ដូចខាងក្រោម៖

(ក) កំហុសលើអង្គច្បាប់ ដែលនាំឱ្យមោឃៈ សាលក្រមលើអង្គសេចក្ដី ឬ សេចក្ដីសម្រេចនោះ។

(ខ) កំហុសនៃអង្គហេតុ ដែលនាំឱ្យសាលក្រមលើអង្គសេចក្ដី ឬសេចក្ដីសម្រេចនោះមានភាពមិនយុត្តិធម៌ ឬ

(គ) ការភ័ន្តច្រឡំដែលស្ដែងចេញពីការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បណ្ដឹងសាទុក្ខ។

3.2 បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ

13. បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធមានដូចខាងក្រោមនេះ៖

មាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា - ការសម្រេចសេចក្ដី

១. ចៅក្រមត្រូវព្យាយាមឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆន្ទ នៅក្នុងការសម្រេចសេចក្ដីរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើមិនអាចទទួលបានការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆន្ទទេ ត្រូវអនុវត្តរូបមន្តខាងក្រោមនេះ៖

ក-ការសម្រេចសេចក្ដីរបស់សាលាដំបូងតម្រូវឱ្យមានសំឡេងឆ្នោតគាំទ្រពីចៅក្រមបួនរូបយ៉ាងតិច។

ខ-ការសម្រេចសេចក្ដីដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញតុលាការកំពូល តម្រូវឱ្យមានសំឡេងឆ្នោតគាំទ្រពីចៅក្រមប្រាំរូប យ៉ាងតិច។

២. នៅពេលដែលគ្មានការឯកភាពជាឯកច្ឆន្ទទេ ការសម្រេចសេចក្ដីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ត្រូវមានទស្សនៈរបស់មតិភាគច្រើន និងមតិភាគតិច។

មាត្រា១៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា - សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ

១. សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤ និង១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ១៩៦៦ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ត្រូវតែបានគោរពនៅទូទាំងដំណើរការនៃការជំនុំជម្រះក្ដី។ សិទ្ធិបែបនេះជាពិសេស រួមមានសិទ្ធិទទួលបាននូវសវនាការមួយត្រឹមត្រូវ និងជាសាធារណៈ សិទ្ធិត្រូវបានចាត់ទុកថា គ្មានទោសពៃរ៍ រហូតដល់ពេលរកឃើញថាជាប់ពិរុទ្ធ។

មាត្រា ៣៣ថ្មី នៃច្បាប់ស្ដីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក

ប្រសិនបើនីតិវិធី ដែលមានស្រាប់ពុំបានចែងពីករណីពិសេសមួយ ឬប្រសិនបើមានភាពមិនច្បាស់លាស់ក្នុងការបកស្រាយ ឬអនុវត្តនីតិវិធីនោះ [...] គេអាចស្វែងរកការណែនាំក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ។

មាត្រា ២២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបាន គ្រប់ពេលវេលា ប្រសិនបើជនត្រូវចោទនេះ ត្រូវបានចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើសដែលត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ។

មាត្រា ៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ

ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួន។ គ្មានជនណាម្នាក់ ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនតាមអំពើចិត្តបានឡើយ។ គ្មានជនណាម្នាក់ ត្រូវដកហូតសេរីភាពបានឡើយ លើកលែងតែមានហេតុផល និងស្របតាមនីតិវិធីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់។

មាត្រា ៨ នៃអនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបចែងថា ៖

១. ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិក្នុងការគោរពចំពោះជីវិតគ្រួសារ និងជីវិតឯកជនរបស់ពួកគេ ផ្ទះសម្បែងរបស់ពួកគេ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ពួកគេ...។

IV ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា

14. មានការអះអាងថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបង្គាប់ឲ្យដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ មិនមែនមានន័យស្មើនឹងការបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីឡើយ ហេតុដូច្នេះបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ អនុលោមតាមមាត្រា ១០៤(៤)(ក) មិនអាចទទួលយកបានឡើយ។

15. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវបានផ្អាក មិនមែនបញ្ចប់ ឬមិនបន្តនោះទេ និងមិនបានយល់ស្របទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឲ្យបញ្ឈប់ដំណើរការនីតិវិធីឡើយ[34]។ ដូច្នេះ ទោះបីជាការផ្អាក *ទំនងជា* មានលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ឬមិនអចិន្ត្រៃយ៍ក៏ដោយ ក៏វាមិននាំឲ្យមានការបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីឡើយ[35] ហើយអង្គជំនុំជម្រះនៅតែទទួលបានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។ វចនានុក្រម Black's Law កំណត់និយមន័យពាក្យខាងក្រោមនេះ៖

> **ការផ្អាក** - ១. ការលើកទៅពេលក្រោយ ឬការផ្អាកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី សាលក្រម ឬប្រភេទស្រដៀងគ្នានេះ។ ២. សេចក្តីបង្គាប់ឲ្យផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងអស់ ឬផ្នែកខ្លះ ឬសាលក្រម ដែលចេញមកពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះ[36]
>
> **ការបញ្ចប់** - ១. អំពើនៃការបញ្ចប់អ្វីមួយ។ ២. ការបញ្ចប់អ្វីមួយដែលកំពុងមានអត្ថិភាព, សេចក្តីបញ្ចប់ ឬការបញ្ឈប់លែងឲ្យមានបន្តទៀត[37]

16. ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខទទួលស្គាល់ថា ដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ "យ៉ាងហោចណាស់នៅកំពុងតែបន្តទៅមុខដែរ"[38] ហើយថា មានភាពខុសគ្នារវាង "ការផ្អាក" និង "ការបញ្ចប់" ដំណើរការនីតិវិធី ដូចដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានបញ្ជាក់នៅក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់ខ្លួនថា "ខណៈដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវបានផ្អាក ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានបញ្ចប់នោះទេ ...[39] និង "ខណៈដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវបានផ្អាកនៅដំណាក់កាលសវនាការ ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខនៅតែជាភាគីតទល់គ្នាមួយនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធី"[40]។

---

[34] ប្រតិចារឹក សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោលរបស់មេធាវីការពារក្តី ថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា។

[35] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៦១, ៦៤ និង៧៨។

[36] Blacks' Law Dictionary (West Group, 2004), បោះពុម្ពលើកទី៨ ទំព័រ ១៤៥៣។

[37] *ដូចជើងទំព័រខាងលើ* ទំព័រ១៥១១។

[38] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ១១។

[39] សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ៤។

[40] សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ៥។

17. លើសពីនេះទៀត ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខនៅតែមានសមត្ថភាពពេញលេញក្នុងការស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងវាយតម្លៃលើជនជាប់ចោទឡើងវិញ និងផ្តល់យោបល់ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះនៅ គ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ហើយដូច្នេះ ដំណើរការនីតិវិធីមិនត្រូវ "បានបញ្ចប់ដោយប្រសិទ្ធភាពឡើយ"។ ជាពិសេស ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខអាចស្នើសុំឱ្យមានការតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ការពិនិត្យឡើងវិញ ឬការវិនិច្ឆ័យផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្របន្ថែមទៀត ដោយយោងលើវិធាន ៣១ និង ៣២ ហើយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចបើកកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនៅពេលណាក៏បាន ស្របតាមវិធាន ៧៩។ ដូច្នេះ "ការផ្អាក" របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនមែនមានន័យស្មើនឹង "ការបញ្ចប់" ដំណើរការនីតិវិធីឡើយអនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

18. លើសពីនេះទៀត អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានជូនដំណឹងដល់ "សហព្រះរាជអាជ្ញាថា សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះចាត់តាំងអ្នកជំនាញឱ្យធ្វើការវាយតម្លៃ អៀង ធីរិទ្ធ ឡើងវិញតាមរយៈការ..."[41] ដូច្នេះ បង្ហាញឱ្យឃើញថា បញ្ហានេះមិនត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការផ្អាកនោះទេ។ ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខអាចបង្កើតនូវ "យន្តការដើម្បីត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទជាប្រចាំ" ប្រសិនបើត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើដូច្នេះ ដោយផ្អែកលើសំណើសុំទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ប្រសិនបើមានភាពមិនច្បាស់លាស់ ឬភាពស្រពិចស្រពិល ដែលមិនអាចទទួលយកបាន នៅក្នុងពាក្យពេចន៍ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រើក្នុងការ "ជូនដំណឹង" បែបនេះដល់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ កំហុសនេះមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ខ្លឹមសារនៃការផ្តល់សំអាងហេតុរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឬនាំឱ្យមោឃៈសេចក្តីសម្រេចឡើយ។

V សារណា

19. មានការអះអាងដោយសេចក្តីគោរពថា ពុំមានមូលដ្ឋានដែលត្រូវធ្វើមោឃៈភាពសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ ហេតុដូច្នេះ ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខគួរតែត្រូវបានដោះលែងជាបន្ទាន់ដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។

5.1 ពុំមានកំហុសអង្គច្បាប់ឡើយ

20. ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខអះអាងថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ បានផ្អែកទៅលើ អង្គច្បាប់ដោយខុសឆ្គង ជាពិសេសការខកខានពុំបានពិចារណាទៅលើវិធាន ៦៣, ៦៤ និង ៨២ ដែលចែងអំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះ

[41] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទំព័រ៣០។

អាសន្ន និងការងាកចេញពីយុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ ទាក់ទិននឹងលទ្ធផលនៃការរកឃើញអំពីភាពពុំមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការ[42]។

21. ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខអះអាងថា ដោយយោងលើហេតុផលដែលបានបញ្ជាក់ខាងក្រោមនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពុំមានកំហុសអង្គច្បាប់ដែលនាំឲ្យមោឃៈសេចក្តីសម្រេចឡើយ ហើយវាជាការត្រឹមត្រូវក្នុងការសន្និដ្ឋានថា ពុំមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ក្នុងការឃុំខ្លួនចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលដំណើរការនីតិវិធីត្រូវបានផ្អាក ដោយគ្មានមូលហេតុសមស្របថា នឹងមានការជំនុំជម្រះក្តីលើរូបគាត់ឡើងវិញបាននោះ[43]។

22. ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខអះអាងថា វិធាន ៦៣ និង ៦៤ អាចអនុវត្តបានចំពោះដំណាក់កាលមុនជំនុំជម្រះក្តី នៅចំពោះមុខសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត មិនមែនអនុវត្តចំពោះដំណើរការនីតិវិធី នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ។ មិនដូចជាវិធាន ៦៤ ដែលចែងយ៉ាងច្បាស់ថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែង "ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌតម្រូវ នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែល *មានចែងនៅក្នុងវិធាន ៦៣* មិនអនុវត្តបាន" វិធាន ៨២ ពុំបានយោងជាក់លាក់ទៅលើបទប្បញ្ញត្តិនេះឡើយ ប៉ុន្តែវិធាននេះផ្តល់ឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនូវឆន្ទានុសិទ្ធិយ៉ាងធំសម្បើមក្នុងការបង្គាប់ឲ្យដោះលែងជនជាប់ចោទ នៅពេលដែលខ្លួនយល់ឃើញថាសមស្រប ដែលតាមការទាញនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ត្រូវតែរួមបញ្ចូលនូវស្ថានភាពដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវបានផ្អាក ឬលើកពេល។

23. ស្មម្បីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគួរតែបានពិចារណាលើបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន ៦៣ និង ៦៤ ដែលមិនអាចទទួលយកបាននោះហើយក៏ដោយ ក៏ការធ្វើដូច្នេះមិននាំឲ្យមោឃៈសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនក្នុងការដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើភ័ស្តុតាងដែលថា ការឃុំខ្លួនរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខអាចជាស្ពានទម្ងន់មួយ ដែលរួមចំណែកដល់ការចុះខ្សោយផ្នែកសតិបញ្ញារបស់គាត់[44]។ លើសពីនេះទៀត មានភាពមិនច្បាស់លាស់ដ៏គួរឲ្យកត់សម្គាល់ចំពោះ ថាតើចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនឹងមានលក្ខណៈល្អប្រសើរគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមសវនាការ
ឬយ៉ាងណានោះទេ។ ទាំងចៅក្រមជាតិ និងចៅក្រមអន្តរជាតិមិនគាំទ្រឲ្យមានការឃុំខ្លួនបន្តទៀតឡើយ។ ភាពខ្វែងគំនិតគ្នាគឺទៅលើថាតើ ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ គួរតែសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យជា

---

[42] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ៨-១៤។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ៧-១៨។

[43] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៦១, ៧២ និង៧៧។

[44] សូមមើលកថាខណ្ឌ៣៨-៤១ នៃចម្លើយតបនេះ។

ចាំបាច់ជាច្រើនខែ ដើម្បីទទួលការព្យាបាល ឬយ៉ាងណា។ វិធាន ៦៣(៣) ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវ តែបំពេញមុនពេលមានការចេញដីកាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។ ពុំមានលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ឲ្យមានការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យជាចាំបាច់សម្រាប់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការព្យាបាលឡើយ។ ចៅក្រមជាតិ នៅក្នុងយោបល់របស់ខ្លួនចំពោះលទ្ធផលដែលគួរកើតចេញមកពីសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មានឧបាស្រ័យចំពោះមាត្រា ២២៣(១១) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា[45]។ យើងសូមអះអាងដោយសេចក្ដីគោរពថា មាត្រានេះពាក់ព័ន្ធនឹងចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលដាក់ជនត្រូវចោទក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ និងមិនអាចអនុវត្តបានចំពោះស្ថានភាពកិច្ចការបច្ចុប្បន្ននេះឡើយ។ នៅគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់ ការបន្តឃុំខ្លួននឹងរំលោភលើសិទ្ធិរបស់ចុងចោទក្នុងការទទួលបាននូវសេរីភាព និងការជំនុំជម្រះក្ដីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ (មាត្រា ៩(៣) ICCPR)[46]។

24. លើសពីនេះទៀត ផ្ទុយទៅនឹងការអះអាងរបស់ម្ចាស់បណ្ដឹងសាទុក្ខ[47] ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខអះអាងថា យុត្តិសាស្ត្រ និងវិធានអន្តរជាតិ ពុំបានបង្ហាញថា លក្ខខណ្ឌតឹងរ៉ឹងគឺជានិយាមឡើយ នៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទត្រូវបានផ្អាក ដោយសារតែជនជាប់ចោទពុំមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីចូលរួមក្នុងសវនាការ។ ទោះបីជាម្ចាស់បណ្ដឹងសាទុក្ខយោងទៅលើរឿងក្ដី *Dukić*[48] រឿងក្ដី *Talić*[49] រឿងក្ដី *Stanišić*[50] និងរឿងក្ដី *Kovacević*[51] យកមកធ្វើជាឧទាហរណ៍អំពីករណីដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមិនត្រូវបានបញ្ចប់

---

[45] សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៦៦។

[46] សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ៨០។

[47] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ១៣-១៤។ សូមមើលផងដែរ សេចក្ដីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ៨-១៨។

[48] *រឿងក្ដីរដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង* Djukić សំណុំរឿងលេខIT-96-20-T សេចក្ដីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំដកដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ និងដីកាសម្រេចដោះលែងបណ្ដោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៦។

[49] *រឿងក្ដីរដ្ឋអាជ្ញាតទល់នឹង Talić* សំណុំរឿងលេខIT-99-36-T, សេចក្ដីសម្រេចលើសំណើសុំដោះលែងបណ្ដោះអាសន្នជនជាប់ចោទ Momir Talić ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០២។

[50] *រឿងក្ដីរដ្ឋអាជ្ញាតទល់នឹង Stanišić* សំណុំរឿងលេខIT-03-69-T, សេចក្ដីសម្រេចលើការដោះលែងបណ្ដោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨។

[51] *រឿងក្ដីរដ្ឋអាជ្ញាតទល់នឹង Kovacević* សំណុំរឿងលេខIT-01-42/2-I, សំណៅជាសាធារណៈនៃសេចក្ដីសម្រេចលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការផ្ដល់ចម្លើយ និងចូលរួមក្នុងសវនាការ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មេសាឆ្នាំ ២០០៦។

បន្ទាប់ពីការរកឃើញអំពីការពុំមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់យ៉ាងណាក៏ដោយ[52] ក៏មានការអះអាងថា សំអាងនេះមិនបានផ្តល់នូវការគាំទ្រដល់ទឡ្ហីករណ៍ដែលថា អង្គជំនុំជម្រះមានកំហុសផ្នែកអង្គហេតុ នៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខពីការឃុំខ្លួនឡើយ។

25. ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ អះអាងថា សេចក្តីសម្រេចដោះលែងជនជាប់ចោទ (ដោយមាន ឬ ដោយគ្មាន លក្ខខណ្ឌ) ក្រោយពីបានរកឃើញថា ជនជាប់ចោទពុំមានសម្បទា ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើ ករណីនីមួយៗ ពីព្រោះថា ករណីនីមួយៗនឹងបង្ហាញអង្គហេតុឱ្យឃើញដោយខ្លួនឯង។ ការរក ឃើញបែបនេះបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរឿងក្តី *Talić* ដែលបានលើកឡើងថា នៅពេលវាយតម្លៃ ថាតើជនជាប់ចោទគួរ ឬ ពុំគួរត្រូវដោះលែងនោះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវ "ផ្តោតលើ ស្ថានភាពជាក់លាក់នៃអ្នកដាក់ពាក្យសុំនីមួយៗ" ហេតុដូច្នេះ បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការដោះលែង បណ្តោះអាសន្ន "មិនអាចអនុវត្ត *ដោយអន្លោមអន្លើ*នោះឡើយ ប៉ុន្តែ ត្រូវយកមកអនុវត្តដោយផ្អែកលើ អង្គហេតុនៃករណីជាក់លាក់នីមួយៗ"[53]។ ដីកាសម្រេចដែលសាលាក្តីអន្តរជាតិបានចេញ ពុំមែនជា "បទដ្ឋាន" មួយឡើយ ពីព្រោះវាគ្រាន់តែផ្តល់ជាការជួយជ្រោមជ្រែង ត្រឹមកម្រិតមួយដែលថា ដីកា សម្រេចទាំងនេះបង្ហាញនូវស្ថានភាព និងសេចក្តីសម្រេចដែលចៅក្រមបានធ្វើឡើងដោយឡែកៗ ពីគ្នា ក្រោយពីបានពិចារណាលើបញ្ហាសុខភាពជាក់លាក់របស់ជនត្រូវចោទ និងសញ្ញាបង្ហាញអំពី ភាពប្រសើរឡើង។

26. ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ ទាំងរឿងក្តី *Talić* និងរឿងក្តី *Dukić* ចុងចោទមិនត្រូវបានឃុំខ្លួនក្នុង មន្ទីរឃុំឃាំង ឬ ទទួលបានការព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ ជនទាំងពីរត្រូវបាន ដោះលែងឱ្យត្រឡប់ទៅលំនៅដ្ឋានរបស់ខ្លួនវិញ បើទោះជាមានភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌនៃការដោះលែង ក៏ដោយ[54]។ ដូចដើមបណ្តឹងសាទុក្ខបានលើកឡើងដោយភ័ន្តច្រឡំនៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ អង្គជំនុំ ជម្រះសាលាដំបូងនៃសាលាក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវី ពុំបានស្នើសុំ ឱ្យតម្កល់ការឃុំខ្លួនទុកជាបានការឡើយ ទោះក្នុងករណីណាមួយក៏ដោយ។

27. នេះគឺជាការស្នើឡើងដោយគោរពថា ស្ថានភាពសុខភាពរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ អាចមាន លក្ខណៈប្លែកពីស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងរឿងក្តីទាំងឡាយ ដែលដើមបណ្តឹង សាទុក្ខបានចង្អុលយោង។ ជាសំខាន់បំផុតនោះ ជនជាប់ចោទនៅក្នុងរឿងក្តី *Talić* និងរឿងក្តី

---

[52] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ១៣។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ១០, ១១, ១៣, ១៤។

[53] ករណី *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Talić កថាខណ្ឌ ២១។

[54] ករណី *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Talić ទំព័រ ១៣-១៤ និងករណី *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Djukić ទំព័រ ៤-៥។

Dukić មានស្ថានភាពសុខភាពរូបរាងកាយដែលពុំអាចព្យាបាលបាន ពោលគឺជំងឺចុះខ្សោយសតិបញ្ញាជាលំដាប់ ដូចនៅក្នុងរឿងក្ដីនេះ។ រឿងក្ដី *Talić* ក៏អាចមានលក្ខណៈប្លែកពីរឿក្ដីផ្សេងទៀតដែលបានដកស្រង់ផងដែរ ដែលការដោះលែងបណ្ដោះអាសន្នត្រូវបានស្នើឡើង ក្រោយពីការជំនុំជម្រះក្ដីបានចាប់ផ្ដើម។

28. នៅក្នុងរឿងក្ដី *Stanišić* ទោះបីជាជនជាប់ចោទទទួលការព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យក៏ដោយ ក៏ជននេះពុំមែនមានជំងឺចុះខ្សោយជាលំដាប់ ពោលគឺ ជំងឺវង្វេងវង្វាន់ឡើយ ហើយក៏គេមានសង្ឃឹមថាជនជាប់ចោទរូបនោះនឹងមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមការជំនុំជម្រះក្ដីបាន (ពោលគឺ ជនជាប់ចោទមានសម្បទាមែននៅក្នុងពេលសមស្របណាមួយ)។ អាស្រ័យហេតុនេះ ដើមបណ្ដឹងសាទុក្ខ ពុំទទួលបានការគាំទ្រពីរឿងក្ដីទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានដកស្រង់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់សំណើដែលលើកឡើងថា ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខគួរត្រូវឃុំខ្លួន ឬ ដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងលក្ខខណ្ឌឲ្យបានតឹងរ៉ឹង[55]។

29. លើសពីនេះ ដូចចៅក្រមអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចង្អុលបង្ហាញ[56] រឿងក្ដី Kovacević អាចមានលក្ខណៈប្លែកពីរឿងក្ដីបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយហេតុថា ជនជាប់ចោទបានស្នើសុំឲ្យដោះលែងជាបណ្ដោះអាសន្ន ពីមន្ទីរឃុំឃាំង ដើម្បីផ្ដល់លទ្ធភាពដល់ខ្លួន នៅក្នុងការស្នើសុំឲ្យមានការព្យាបាលបញ្ហាវិកលចរិតលើរូបខ្លួន ហើយខុសពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនេះ ភាគីទាំងពីរបានឯកភាពគ្នាថា ជនជាប់ចោទខាងលើត្រូវការការព្យាបាលជាបន្ទាន់ នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យដើម្បីព្យាបាលសុខភាពផ្លូវចិត្ត[57]។

30. ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខនៅតែលើកឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពុំមានកំហុស ដោយសារការខកខានពុំបានអនុវត្តវិធីសាស្ត្រ ដូចបានកំណត់នៅក្នុងវិធាននៃតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិនោះទេ ដោយពិចារណាឃើញថា វិធានទាំងនេះសំដៅយ៉ាងជាក់លាក់លើ*ការលើកពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី* ពុំមែនការផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឡើយ[58]។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុង

---

[55] សេចក្ដីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៣។

[56] សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៧៥។

[57] ករណី*រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Kovacević កថាខណ្ឌ ១០។

[58] សូមមើល វិធានស្ដីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាងនៃតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ វិធាន ១៣៥។

សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបង្ហាញជាការរារាំងដើមបណ្តឹងសាទុក្ខ មិនឱ្យស្នើសុំតុលាការពិនិត្យឡើងវិញ លើស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខឡើយ[59]។

31. អាស្រ័យហេតុនេះ សំណើសុំរក្សាចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ពុំមានយុត្តិកម្ម ហើយជាការដាក់កំហិត និងដាក់ទណ្ឌកម្មដោយមិនត្រឹមត្រូវ។ មតិយោបល់ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងរឿងក្តី *Talić* គឺមានលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធ និងត្រូវបានចុងបណ្តឹងសាទុក្ខយកមកធ្វើជាសំអាង។ មតិយោបល់នោះលើកឡើងថា វិធានការនីតិវិធី "មិនគួរមានលក្ខណៈខុសប្រក្រតី ឬ ហួសហេតុនោះឡើយ។ ប្រសិនបើវិធានការធូរស្រាលជាងនេះមួយអាចគ្រប់គ្រាន់យកមកប្រើប្រាស់បាន វិធានការនោះត្រូវយកមកអនុវត្ត"។ សំខាន់នោះគឺ យើងកត់សម្គាល់ឃើញថា ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មិនគួរយកមកប្រើប្រាស់ជាវិធានការដាក់ទណ្ឌកម្មឡើយ។ ហេតុដូច្នេះ យើងសូមសន្និដ្ឋានថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខគួរត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។

5.2 គ្មានកំហុសនៃអង្គហេតុ ដែលនាំឱ្យមានភាពមិនយុត្តិធម៌ និង/ឬ កំហុសលើអង្គច្បាប់នៅ ក្នុងការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទេ

32. នៅពេលធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខពីមន្ទីរឃុំឃាំង ដោយពុំបង្គាប់ឱ្យសាកល្បងប្រើថ្នាំ Donepezil និង/ឬ ពុំទាមទារឱ្យមានការព្យាបាល ដើមបណ្តឹងសាទុក្ខមានកំហុសនៅពេលលើកឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង*ពុំយកចិត្តទុកដាក់*លើមតិយោបល់របស់អ្នកជំនាញ ដែលបានលើកឡើងថា វិធានការថែទាំ និងព្យាបាល អាចធ្វើឱ្យស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខបានប្រសើរឡើង[60]។

33. យើងសូមសន្និដ្ឋានថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិតជាបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានយកមតិយោបល់របស់អ្នកជំនាញមកពិចារណាយ៉ាងល្អិតល្អន់ នៅពេលចេញសេចក្តីសម្រេច[61] ហើយការសម្រេចដូច្នេះ គឺជាការគោរពលើលទ្ធភាពនៃវិធានការទាំងឡាយ ដែលអាចធ្វើឱ្យស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ និងរោគសញ្ញាទាំងមូល មានភាពប្រសើរឡើងយ៉ាងពិតប្រាកដ។ វាជាអំណាចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការពិចារណា និងថ្លឹងថ្លែងភ័ស្តុតាង

---

[59] ករណី*រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Talić* កថាខណ្ឌ ២៣ ដកស្រង់ករណី *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Jokić* រឿងក្តី IT-02-53-PT សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំដោះលែងជនជាប់ចោទ *Jokić* បណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០២ កថាខណ្ឌ ១៨។

[60] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៥។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៩ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។

[61] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៤៦, ៥៣, ៦៤-៦៨ និង ៧១-៧៣។

ដែលមាននៅចំពោះមុខខ្លួន មុនពេលធ្វើសេចក្តីសម្រេច។ ជាពិសេស អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានពិចារណាលើភស្តុតាងទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រសិទ្ធភាពនៃថ្នាំព្យាបាល ដែលបានស្នើឡើង ពោលគឺ ថ្នាំ Donepezil និងប្រសិទ្ធភាពនៃតិកិច្ចា។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានសិទ្ធិសន្និដ្ឋានថា ប្រសិនបើប្រយោជន៍ណាមួយបានកើតឡើងនោះ ប្រយោជន៍នោះនឹងមានរយៈពេលខ្លីតែប៉ុណ្ណោះ ដោយពុំអាចធ្វើឱ្យចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការជំនុំជម្រះក្តីឡើយ[62]។ ឆន្ទានុសិទ្ធិនេះបានអនុវត្តដោយត្រឹមត្រូវ និងសមហេតុផល ផ្អែកទៅតាមភស្តុតាងទាំងឡាយដែលមានស្រាប់។

34. ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ យុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា តុលាការមួយមិនតម្រូវឱ្យគោរពតាមសក្ខីកម្មរបស់អ្នកជំនាញឡើយ។ ឧទាហរណ៍ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះពិសេសមួយលើឧក្រិដ្ឋកម្មធ្ងន់ធ្ងរ[63] បានលើកឡើងនៅក្នុងរឿងក្តី *Nahak* ថា៖

> "នៅក្នុងករណីសាក្សីជំនាញបានផ្តល់សក្ខីកម្ម តុលាការត្រូវសម្រេចថានឹងផ្តល់ទម្ងន់ប៉ុនណាលើសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីជំនាញ។ ក៏ប៉ុន្តែ តុលាការពុំមានកាតព្វកិច្ចត្រូវគោរពតាមមតិយោបល់របស់អ្នកជំនាញចំពោះបញ្ហាសមត្ថកិច្ចឡើយ ពីព្រោះតែសេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាសមត្ថកិច្ចគឺជាសេចក្តីសម្រេចតាមផ្លូវច្បាប់ ពុំមែនជាសេចក្តីសម្រេចតាមលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រឡើយ"[64]។

35. ដើមបណ្តឹងសាទុក្ខបានលើកឡើងដោយមិនត្រឹមត្រូវថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះមិនបង្គាប់ឱ្យសាកល្បងប្រើថ្នាំ Donepezil បានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា ថ្នាំនេះពុំអាចរកបាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទេ[65]។ ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខបានចង្អុលបង្ហាញថា ការសម្រេចដូច្នេះពុំមែនជាហេតុផលតែមួយ ឬ កត្តាកំណត់តែមួយនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះនោះឡើយ ដែលសេចក្តីសម្រេចនេះបានពិចារណាយ៉ាងហ្មត់ចត់លើមតិយោបល់របស់អ្នកជំនាញ ដូចបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងចំណុចខាងក្រោម។

36. លោកសាស្ត្រាចារ្យ Campbell បានលើកឡើងនៅក្នុងភស្តុតាងថា លោកបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យសាកល្បងប្រើថ្នាំ Donepezil។ ក៏ប៉ុន្តែ លោកសាស្ត្រាចារ្យផ្តល់យោបល់ថា ថ្នាំនេះឃើញមានប្រសិទ្ធភាពលើមនុស្សប្រហែលតែមួយភាគបីប៉ុណ្ណោះ ដែលបានលេបថ្នាំនេះ ហើយវាអាច

---

[62] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៥៣។

[63] សាលាដំបូងរបស់ក្រុង Dili នៃប្រទេសទីម័រខាងកើត ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះពិសេសសម្រាប់ឧក្រិដ្ឋកម្មធ្ងន់ធ្ងរ។

[64] ករណី *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Nahak* រឿងក្តីលេខ 01A/2004 សំអាងហេតុ និងដីកាសម្រេចលើសម្បទារបស់ចុងចោទ Nahak ក្នុងការចូលរួមការជំនុំជម្រះក្តី ចុះថ្ងៃទី ១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៥ កថាខណ្ឌ ១២០។

[65] សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ២១។

"ក៏ប៉ុន្តែ ពុំទំនងទេ"[66] ថា សមត្ថភាពខាងសតិបញ្ញានឹងមានភាពប្រសើរឡើងវិញច្រើននោះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត លោកបានលើកឡើងថា ការប្រសើរឡើងនេះទំនងជា "ពុំមានច្រើនទេ"[67]។ បន្ទាប់ពីនោះមក ស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនឹងបន្តធ្លាក់ចុះ[68]។ ចំពោះវិធីផ្សេងទៀតដែលអាចធ្វើឡើង ដើម្បីធ្វើឲ្យស្ថានភាពនេះប្រសើរជាងមុននោះ លោកបានលើកឡើងផងដែរថា "វាពុំទំនងនោះទេថា ការប្រែប្រួលណាមួយនឹង - ការប្រែប្រួលផ្នែកចិត្តសង្គមនឹងធ្វើឲ្យស្ថានភាពនេះប្រសើរឡើង និងធ្វើឲ្យស្មារតី ឬ សកម្មភាពប្រសើរឡើង"[69]។ អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិតបានឯកភាពស្រដៀងនេះផងដែរថា ថ្នាំ Donepezil នឹងត្រឹមតែធ្វើឲ្យមានការប្រសើរឡើងតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ហើយការប្រសើរឡើងទាំងនេះ អាចកើតមានលើបុគ្គលមួយចំនួនតូចតែប៉ុណ្ណោះ ដែលបានលេបថ្នាំនេះ[70]។ អ្នកជំនាញក៏បានបង្ហាញនូវការព្រួយបារម្ភថា ផលប៉ះពាល់អាចកើតចេញពីថ្នាំនេះ និងភាពប្រសើរឡើងនេះអាចមានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្នតែប៉ុណ្ណោះ[71]។

37. នៅចុងក្រោយ សេចក្តីសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលមិនបង្គាប់ឲ្យសាកល្បងប្រើថ្នាំគ្រាប់ Donepezil បានផ្តល់ហេតុផលយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយបានផ្អែកលើកត្តាមួយចំនួនផងដែរ ពោលគឺ លក្ខណៈវិវឌ្ឍទៅមុខនៃជំងឺ សេចក្តីសង្ឃឹមតិចតួចពីថ្នាំនេះដែលថា ភាពប្រសើរឡើងច្រើនលើស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខនឹងមានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្ន ភាពលំបាកក្នុងការតាមដានការបើកថ្នាំឲ្យប្រើនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងករណីដែលថា ការបន្ថយថ្នាំ Benzodiazepine ពុំមានប្រសិទ្ធភាពធ្វើឲ្យការចងចាំរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខបានប្រសើរឡើងឡើយ[72]។

38. ហេតុដូច្នេះ សេចក្តីសម្រេចបង្គាប់មិនឲ្យដាក់លក្ខខណ្ឌលើចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅពេលដោះលែងឲ្យមានសេរីភាព ដូចជា ការព្យាបាល ឬ តិកិច្ឆា ពុំមែនជាកំហុសអង្គហេតុ ឬ ក៏ពុំមែនជាការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិដោយមិនត្រឹមត្រូវដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ ពីព្រោះភ័ស្តុតាងបាន

---

[66] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ៩១-៩២។

[67] របាយការណ៍តាមដានរបស់លោកសាស្ត្រាចារ្យ Campbell កថាខណ្ឌ ៨(ii)។

[68] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ១៤០ និងប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ៦៦។

[69] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ៩៤។

[70] របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិត កថាខណ្ឌ ៣៧។

[71] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ៧៥-៧៦។

[72] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៤៦ និងកថាខណ្ឌ ៥៣។ ការពិត អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយោងដោយភ័ន្តច្រឡំលើការបន្ថយថ្នាំប្រឆាំងរោគចិត្ត នៅពេលការបន្ថយនេះបានធ្វើឡើង ក្រោយពីការបន្ថយថ្នាំ Benzodiazepine តែប៉ុណ្ណោះ។

បង្ហាញថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានពិចារណា លើលក្ខណៈវិវឌ្ឍទៅមុខនៃស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ និងលទ្ធភាព ដែលថា ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខអាចមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមការជំនុំជម្រះក្ដីវិញ។ ចៅក្រមអន្តរជាតិបានបង្ហាញជំហរដែលគួរឱ្យសោកស្ដាយដូចតទៅ៖

> "អ្នកជំនាញទាំងអស់សុទ្ធតែយល់ឃើញដូចគ្នាថា បរិយាកាសដែលមានលក្ខណៈជំរុញសកម្មភាពលោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ គឺមានតែការដោះលែងគាត់ឱ្យវិលទៅកាន់គេហដ្ឋានគាត់វិញតែប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែចៅក្រមអន្តរជាតិពិចារណាឃើញថា ស្ថានភាពរបស់លោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ នឹងទំនងជាពុំមានភាពល្អប្រសើរឡើងវិញនោះទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មិនចំពោះថាគេអនុវត្តវិធានការវេជ្ជសាស្ត្រ ឬ វិធានព្យាបាលផ្សេងណាមួយនោះទេ គ្មានវិធានការណាមួយក្នុងចំណោមវិធានការទាំងនេះ នឹងអាចផ្លាស់ប្ដូរ ឬ ព្យាបាលកម្រិតជំងឺវង្វេងវង្វាន់ស្មារតីរបស់គាត់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនោះទេ។ អ្នកជំនាញបានគូសបញ្ជាក់ថា លោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺវង្វេងវង្វាន់ស្មារតីដំណាក់កាលទី ៥ ក្នុងចំណោមដំណាក់ការទី ៧ ឬ "ដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺវង្វេងវង្វាន់ស្មារតី៖ ការចុះខ្សោយសតិបញ្ញាកម្រិតធ្ងន់មធ្យម" និងស្ថានភាពនេះនឹងបន្តចុះដុនដាបជាលំដាប់"[73]។

39. ម្យ៉ាងវិញទៀត យើងខ្ញុំសូមសន្និដ្ឋានថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានពិចារណាយ៉ាងត្រឹមត្រូវលើភស្តុតាងរបស់អ្នកជំនាញ ពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់លើស្ថានភាពជនជាប់ចោទដែលកើតចេញពីការឃុំឃាំង និងលើករណីដែលថា ពុំមានអ្នកជំនាញណាម្នាក់បានពិចារណាឃើញថា មន្ទីរពេទ្យគឺជាបរិយាកាសចាំបាច់ ឬ សមរម្យសម្រាប់ជនជាប់ចោទឡើយ។ ក្នុងករណីនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានស្ដាប់ភស្តុតាងពីលោកសាស្ត្រាចារ្យ Campbell ដែលបានបង្ហាញថា បរិយាកាសតានតឹងនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវបានយល់ឃើញថាប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ។ នៅក្នុងរបាយការណ៍ដំបូង លោកសាស្ត្រាចារ្យបានលើកឡើងថា កត្តាមួយក្នុងចំណោមកត្តាទាំងនេះដែលបានប៉ះពាល់ដល់មុខងារសតិបញ្ញារបស់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ គឺ "បរិយាកាសតានតឹងជុំវិញខ្លួន និងកម្លាំងចិត្ត"[74]។ នៅក្នុងពេលសវនាការបឋមស្ដីពីសម្បទា ក្នុងការចូលរួមការជំនុំជម្រះក្ដី លោកសាស្ត្រាចារ្យបានផ្ដល់ភស្តុតាងថា លក្ខណៈវិវឌ្ឍទៅមុខនៃជំងឺរបស់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ "ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឱ្យស្របទៅនឹងកាលៈទេសៈរបស់លោកស្រីក្នុងរយៈពេលពី ១៨ ខែ ទៅ ២ ឆ្នាំ ដែលកាលៈទេសៈទាំងនេះ ឬ ការមិនមានកម្លាំងចិត្តពីខាងក្រៅសម្អាធដែលលោកស្រីបានទទួលរងការជាប់ឃុំឃាំង នឹងបន្ថែមបន្ទុកលើមុខងារសតិបញ្ញា ពោលគឺ អារម្មណ៍របស់លោកស្រី

[73] សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៧២។

[74] របាយការណ៍របស់លោកសាស្ត្រាចារ្យ Campbell កថាខណ្ឌ ៣២។

ផងដែរ"[75]។ ទិដ្ឋភាពនេះត្រូវបានដើមបណ្ដឹងសាទុក្ខទទួលស្គាល់នៅពេលធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ផងដែរ[76]។

40. អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលចរិតក៏បានផ្តល់យោបល់ផងដែរថា ការព្យាបាលគឺទំនងជាមានប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងពិតប្រាកដលើស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ ប្រសិនបើនៅក្នុងបរិយាកាសជុំវិញខ្លួនដែលពុំសូវតានតឹងជាងនេះ ពោលគឺមិនមែនការឃុំខ្លួននៅមន្ទីរឃុំឃាំង ឬ ការព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ[77]។ ឧទាហរណ៍ បណ្ឌិត Fazel បានលើកឡើងថា៖

> "មានវិធានការផ្សេងទៀតដែលអាចមានប្រយោជន៍ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំគិតថា វិធានការទាំងនេះមានលក្ខណៈពិបាកអនុវត្តនៅក្នុងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននេះ ពោលគឺ ការហាត់ប្រាណដែលមនុស្សខ្លះគិតថាមានប្រយោជន៍ ហើយនិងសកម្មភាពដែលជំរុញអារម្មណ៍របស់លោកស្រី ដែលគេហៅថាជាការដាស់អារម្មណ៍។ ខ្ញុំគិតថា បើនិយាយឱ្យសាមញ្ញ គឺសកម្មភាព សកម្មភាពទាំងឡាយ ជារឿយៗ ក្នុងលក្ខណៈជាក្រុម ដែលជំរុញឱ្យបុគ្គលម្នាក់គិត និងផ្តល់ហេតុផល និងប្រើប្រាស់ការចងចាំរបស់ខ្លួន និងប្រើប្រាស់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត"[78]។

41. លើសពីនេះ យើងគួរកត់សម្គាល់ឃើញថា ទោះបីជាចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខបានសម្រាកព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យជាច្រើនលើកច្រើនសាក្នុងរយៈពេលឃុំខ្លួន ៤ ឆ្នាំ ដោយសារបញ្ហាសុខភាពរាងកាយក៏ដោយ ក៏ពុំមានការស្នើឡើងថា ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខគួរទទួលព្យាបាលជំងឺវង្វេងវង្វាន់ស្មារតីរបស់ខ្លួននៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យឡើយ។ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នឹងឯកភាពជាមួយនឹងដើមបណ្ដឹងសាទុក្ខលើភាពចាំបាច់ក្នុងការ "ប្រើប្រាស់ឱ្យអស់លទ្ធភាពជាមុនសិន"[79] នោះយើងអាចទាញចេញពីចំណុចនេះថា ការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពពីការឃុំខ្លួន ដែលមានបរិយាកាសតានតឹង គឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីផ្តល់គ្រប់លទ្ធភាពទាំងអស់ ធ្វើឱ្យស្ថានភាពរបស់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខប្រសើរឡើង។ កម្លាំងចិត្តបន្ថែមដល់ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខតាមរយៈរូបថត រូបភាពខ្សែវីដេអូ និងឯកសារ ពុំចាំបាច់ទាមទារឱ្យចូលសម្រាកព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យឡើយ។ ការលើកទឹកចិត្តទាំងនេះអាចទទួលបាននៅក្នុងបរិយាកាសនៅផ្ទះ។

---

[75] ប្រតិចារឹកចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ៦០។ សូមមើលផងដែរ ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ១០៦-១០៧។

[76] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ១០៨។

[77] ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ១១២-១១៣។

[78] ដូចខាងលើ។

[79] សេចក្ដីសន្និដ្ឋានបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ២៥។ ប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ១០៩។

5.3 មានកំហុសឆ្គងផ្នែកអង្គច្បាប់ ឬ ឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីរបៀបបន្តកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នៅពេលគ្មានសំឡេងភាគច្រើន

42. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល គប្បីបដិសេធអំណះអំណាងរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលលើកឡើងថាជំហររបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិលើបញ្ហាសំខាន់ នៃផលវិបាកនៃភាពគ្មានសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទមានប្រៀបលើចៅក្រមជាតិទាំងបីរូប គឺជាកំហុសឆ្គងផ្នែកអង្គច្បាប់ និង/ឬ ការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិ[80]។

43. ចំណុចដែលពាក់ព័ន្ធ និងសំខាន់ដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ គឺអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរួចមកហើយ អំពីថាតើចុងបណ្តឹងសាទុក្ខគប្បីត្រូវបានដោះលែងពីមន្ទីរឃុំឃាំង ឬយ៉ាងណា។ ចៅក្រមអន្តរជាតិទាំងពីររូបយល់ឃើញថា ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខមិនគប្បីបន្តនៅជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្នតទៅទៀតនោះទេ[81]។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទាំងមូល (មិនមែនមតិភាគតិច) បានសម្រេចថា ក្នុងករណីរកសេចក្តីសម្រេចដោយមតិភាគច្រើនមិនបានស្តីពីផលវិបាកនៃភាពគ្មានសម្បទារបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ គាត់មិនត្រូវនៅជាប់ឃុំបន្តនៅមន្ទីរឃុំឃាំងនៃ អ.វ.ត.ក នោះទេ[82] និងគប្បីត្រូវបានដោះលែងដោយឥតលក្ខខណ្ឌ[83]។

44. ក្នុងករណីរកសេចក្តីសម្រេចដោយមតិភាគច្រើនមិនបាន និងគ្មានការណែនាំពីច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងវិធានផ្ទៃក្នុង[84] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង គប្បីអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យបានជាប្រយោជន៍ដល់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានសម្រេចត្រឹមត្រូវរួចហើយថា រវាងការឃុំខ្លួនដោយបង្ខំនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ និងការដោះលែងដោយឥតលក្ខខណ្ឌ ការដោះលែងដោយឥតលក្ខខណ្ឌគឺបានជាប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ ដោយអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍សច្ចធារណ៍និរទោស គោលការណ៍សេរីភាពគឺជាបទដ្ឋាន និងគោលការណ៍ការឃុំខ្លួនឬការបង្ខំឱ្យសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ គឺជាការលើកលែង[85]។

45. ឧទាហរណ៍មួយដែលបញ្ជាក់ថា អង្គជំនុំជម្រះមិនអាចរកសំឡេងភាគច្រើនដាច់ខាតបាន (ស្តីពីបញ្ហានៃអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសក្រោមច្បាប់ជាតិ ក្នុងសំណុំរឿង ០០១) បានកើតមានឡើងម្តង

---

[80] បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ១៧-១៨។

[81] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៧៧។

[82] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៧៧។

[83] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៨០-៨១។

[84] មាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ពុំមានចែងអំពីបច្ច័យនៃការរកសំឡេងភាគច្រើនដាច់ខាតមិនបាននោះទេ។

[85] សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កថាខណ្ឌ ៨០។

រួចមកហើយក្នុងរឿងក្តី *ឌុច*។ នៅពេលនោះ អង្គជំនុំជម្រះបានសន្និដ្ឋានថា ការពុំអាចរកសំឡេងភាគច្រើនដែលចាំបាច់បាន "គឺបង្កើតបានជាឧបសគ្គរារាំងដល់ការបន្តការចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទ អំពីបទល្មើសក្រោមច្បាប់ជាតិនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង[86] ដូច្នេះសម្រេចតម្កល់ការបកស្រាយដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ។

46. ដូច្នេះ យោងតាមសំអាងហេតុទាំងនេះ យើងខ្ញុំសូមអះអាងថា ចុងចម្លើយសាទុក្ខគប្បីត្រូវបានដោះលែងដោយឥតលក្ខខណ្ឌ។

5.4 ផ្ទុយទៅនឹងសារណារបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចត្រូវធ្វើឱ្យទៅជាមោឃៈ ឬធ្វើវិសោធនកម្ម នោះចុងចម្លើយសាទុក្ខគប្បីត្រូវបានដោះលែងឱ្យរួចពីការឃុំខ្លួនដដែល គ្រាន់តែត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន

47. ជំហរជាចម្បងរបស់ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺថាគាត់គប្បីត្រូវបានដោះលែងដោយឥតលក្ខខណ្ឌ។ ក្នុងករណីដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមិនបានបង្គាប់ដូច្នេះ ដើម្បីយុត្តិធម៌ ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខគប្បីត្រូវបានដោះលែង ដោយគ្រាន់តែត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

ក) វិលទៅរស់នៅលំនៅដ្ឋានមួយ(ច្រើន) ដោយត្រូវជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃ"ការលាក់ការណ៍សម្ងាត់បំផុត"។

ខ) ទទួលការព្យាបាលណាមួយទៅតាមសេចក្តីបង្គាប់របស់តុលាការ សម្រាប់រយៈពេលកំណត់ច្បាស់លាស់ណាមួយ ដោយបន្ទាប់ពីរយៈនោះ គប្បីមានការវាយតម្លៃដោយឯករាជ្យលើស្ថានភាពផ្លូវចិត្តរបស់គាត់ ដោយត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកជំនាញមួយរូប ដែលពុំធ្លាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការព្យាបាលណាមួយក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។

គ) ត្រូវទទួលបានសេវាការពារសន្តិសុខ ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង សម្រាប់រយៈពេលនៃការសម្រាកព្យាបាលនោះ។

VI សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

48. ដោយសេចក្តីគោរព ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ សូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

ក) អនុញ្ញាតឱ្យមានសវនាការផ្ទាល់មាត់លើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ

---

[86] សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧/អវតក/អជសដ អជសដ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីអញ្ញត្រកម្មរបស់មេធាវីការពារក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសជាតិ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០ ឯកសារ លេខ E ១៨៧ កថាខណ្ឌ ៥៦។

ខ) បដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខចោលទាំងស្រុង ដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខដោយឥតលក្ខខណ្ឌ និងបង្គាប់ថាការផ្អាកនីតិវិធីគប្បីឈានទៅរកការបញ្ចប់ ឬបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងលើរូបគាត់។

គ) ឬជម្រើសមួយទៀតគឺសូមឲ្យដោះលែងចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយមានលក្ខខណ្ឌដូចមានរៀបរាប់ខាងលើ និងបង្គាប់ឲ្យមានការពិនិត្យឡើងវិញបន្ថែមមួយលើស្ថានភាពគាត់ ដោយ<u>មិនឲ្យលើសពីរយៈពេលប្រាំមួយខែ</u> ដោយ<u>ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកជំនាញមួយរូបដែលឯករាជ្យក្រៅពីវេជ្ជបណ្ឌិតដែលកំពុងព្យាបាលគាត់</u>។

ភាគី	កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះមេធាវី	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
សហមេធាវីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ	២៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១	ផាត់ ពៅស៊ាង Diana ELLIS, QC	ភ្នំពេញ	